

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2017, declarate procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, de partea vătămată Gherasimenco Maxim și de avocata Tatiana Tampei, în numele părții vătămate Gherasimenco Maxim, în privința inculpatului

***Palii Ion xxxx**, născut la
xx xxxxxxxxxxx xxxx în s. xxxxxxxx, r-nul xxxxxx, locuitor
al s. xxxxxxxx, r-nul xxxxxx, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 26.04.2016 – 28.12.2016,
instanța de apel: 01.02.2017 – 31.03.2017,
instanța de recurs: 16.06.2017 – 19.09.2017.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 28 decembrie 2016, a fost încetat procesul penal în privința lui Palii Ion pe art. 163 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Gherasimenco Maxim prejudiciul moral de 10.000 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 4500 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 09 iunie 2014, aproximativ ora 23:20, inculpatul Palii Ion, având scopul lăsării cu bună știință, fără ajutor a lui Gherasimenco Maxim, care se afla într-o stare periculoasă pentru viață și fiind în imposibilitate de a se salva din cauza bolii, l-a transportat cu automobilul personal din or. Soroca în mun. Chișinău și, necătând la faptul că cunoștea că partea vătămată se afla în stare gravă, în imposibilitate de a se deplasa, nu i-a acordat ajutor, cu toate că a avut posibilitate, lăsându-l în stradă pe bd. Mircea cel Bătrân 16, în apropierea stației de alimentare cu combustibil „Tirex”, unde a fost găsit ulterior de către trecători.

Instanța de judecată a reținut că probele administrate confirmă că partea vătămată Gherasimenco M. se afla într-o stare de neputință, periculoasă pentru viață.

Astfel, conform raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 30 din 29.01.2015, la Gherasimenco M. au fost depistate: traumă cranio-cerebrală manifestată prin contuzie cerebrală cu insuficiență piramidală, confirmată prin datele neurologice; fractură marginală a ulnei pe stânga articulară; hematom masiv a țesuturilor moi la nivelul coapsei drepte; multiple plăgi superficiale la nivelul membrelor superioare și inferioare. Leziunile corporale menționate sunt provocate prin acțiunea traumatică (lovire) cu un obiect dur contondent, nu se exclude în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată (mai mult de 21 zile) și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare medie. Leziunile corporale depistate la Gherasimenco M. se califică ca vătămări medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată, necesită un tratament specific și îndelungat de reabilitare în instituțiile medicale de profil, și se află în legătură causală directă cu gradul de invaliditate.

Martorul Dodon I. a declarat că fiind în curtea blocului a observat cum două persoane îl duceau pe Gherasimenco M., iar ultimul nu se putea deplasa, vorbea ceva neclar.

Martorul Pasat N. a relatat că fiind în curtea casei a văzut cum două persoane îl duceau pe Gherasimenco M. Ultimul nu se putea deplasa de sine stătător, nu putea vorbi, era însângerat, cu dinții dezbătuți, fața era zgâriată.

Martorul Iacob Andrei a declarat că l-a găsit pe Gherasimenco M. pe asfalt, avea pete de sânge, ultimul nu se putea ridica, nu se putea deplasa, nu putea vorbi.

Prin încheierea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 27.11.2014 s-a stabilit că partea vătămată Gherasimenco M. a fost lăsat de către Palii I. pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos.

Încheierea dată și faptele constatate în aceasta, au fost menținute prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016.

Astfel, prin acțiunile sale Palii Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 163 alin. (1) Cod penal - lăsare în primejdie, adică lăsarea, cu bună-știință, fără ajutor a unei persoane care se află într-o stare periculoasă pentru viață și este lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza bolii și a neputinței.

Totodată, luând în considerare că inculpatul a săvârșit infracțiunea la 9.06.2014 și termenul de atragere la răspundere penală a expirat, procesul penal în privința lui urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea prescripției răspunderii penale.

3. Avocatul Alexandru Pavalatii și partea vătămată Maxim Gherasimenco au declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă, cu încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 8000 lei, prețului biletului de reabilitare și transportul în sumă de 5100 lei, preșul biletului de reabilitare pentru următorii trei ani în sumă de 22.935,78 lei și prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei.

Apelanții au invocat că suma de 8000 lei este confirmată prin bonurile de plată seria DAA nr. 03395319 din 24.05.2016 și DAA nr. 03395331 din 13.09.2016. Totodată, avocatul a prezentat raportul de activitate pe cauza penală cu indicarea costului fiecărei acțiuni întreprinse.

Lui Gherasimenco M. i-a fost atribuit gradul I de invaliditate și conform prescripției medicilor are nevoie de reabilitare, inclusiv de tratament balneo-sanatorial.

Conform fișei nr. 146 din 07.07.2016, Gherasimenco M. a trecut reabilitarea în perioada 08.07.2016 - 17.07.2016 la Centrul de reabilitare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” al RM, or. Sergheevka, Ucraina, suportând cheltuieli de procurare a biletului la sanatoriul menționat în sumă de 4800 lei și cheltuieli de transport - 150 lei într-o direcție. Prin urmare, a suportat cheltuieli în sumă de 5100 lei. Aceste recomandări se regăsesc și în raportul de expertiză nr. 30 din 11.06.2015.

Potrivit informației Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM, costul unui bilet la Centrul de reabilitare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” al RM, or. Sergheevka, Ucraina este de 7645, 26 lei pe un termen de 21 zile. Astfel, ținând cont de hotărârea explicativă a CSJ, este solicitată încasarea cu anticipație pentru trei ani a sumei de 22.935,78 lei din contul inculpatului pentru procurarea biletului sanatorial.

Totodată, luând în considerație pericolul pentru viață la care a fost supus partea vătămată, suma de 10.000 lei nu poate fi considerată drept compensare a suferințelor suportate.

3.1. Avocatul Alexandr Boldescu la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că probele administrate nu sunt pertinente și concludente.

Inculpatul nu a negat comiterea accidentului rutier și a recunoscut vina, însă nu poate recunoaște și o infracțiune pe care nu a comis-o.

Sentință este bazată pe presupuneri.

Infracțiunea de lăsare în primejdie este inexistentă în cazul dat, fiind inventată de către Gherasimenco S. și Gherasimenco M., în scopul de a estorca mijloace bănești de la inculpat.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2017, apelul avocatului Alexandru Pavalatii a fost respins ca nefondat.

Apelul avocatului Alexandr Boldescu a fost admis, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Palii Ion a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal, din motiv că *fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii*.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Palii Ion se învinuiește că la 09.06.2014, aproximativ ora 23:20, având scopul lăsării cu bună știință, fără ajutor a lui Gherasimenco Maxim, care se afla într-o stare periculoasă pentru viață și fiind în imposibilitate de a se salva din cauza bolii, l-a transportat cu automobilul personal din or. Soroca în mun. Chișinău, și necătând la faptul că cunoștea că partea vătămată se afla în stare gravă, în imposibilitate de a se deplasa, nu i-a acordat ajutor, cu toate că a avut posibilitate, lăsându-l în stradă, pe bd. Mircea cel Bătrân, 16, în apropierea stației de alimentare cu combustibil „Tirex”, unde a fost găsit ulterior de către trecători.

Instanța de apel a reținut că în speță lipsește acțiunea de lăsare în primejdie.

Circumstanțele cauzei invocate de acuzare nu și-au găsit confirmarea, or pe parcursul judecării cauzei n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și *ar demonstra existența faptei infracțiunii* prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal, incriminată inculpatului.

Nu s-a probat că inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și a dorit în mod conștient, survenirea acestora or, intenția inculpatului de a lăsa în primejdie partea vătămată nu a fost constatată, luând în considerare că acesta a fost lăsat în apropierea casei sale, și potrivit declarațiilor inculpatului, ultimul nu a conștientizat că starea de sănătate a părții vătămate prezintă careva pericol pentru viața acestuia.

Dat fiind că, *acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii* prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal, acțiunea civilă a părții vătămate urmează a fi lăsată fără soluționare.

Reclamantul are dreptul de a înainta pretențiile date în ordinea procedurii civile, în temeiul art. 1416, 1418-1420 Cod civil, urmând să probeze că cheltuielile solicitate au fost suportate suplimentar și nu au constituit obiectul unui litigiu civil între aceleași părți.

5. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chişinău, Valentina Bradu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor și a constatat neîntemeiat că în acțiunile inculpatului nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

Martorul Țurcan Maria nu a dat explicații în ședință de judecată.

Curtea Europeană a precizat că autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte victimele, învinuitul și martorii în persoană, și să evalueze credibilitatea acestora (*Kashlev v. Estonia*, nr. 22574/08, §§ 48-50, 26.04.2016).

Curtea a statuat în mod constant, că dacă o instanță de apel este chemată să examineze o cauză cu privire la fapte și probleme de drept, și să facă o evaluare completă a problemei vinovăției sau a nevinovăției reclamantului, nu se poate ca aceste probleme să fie examinate fără analiza nemijlocită a probelor.

Instanța de apel a ignorat și faptul, că prin încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chişinău din 27.11.2014, s-a stabilit că „partea vătămată, Gherasimenco Maxim, a fost lăsat de către Palii Ion pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos”.

Încheierea nominalizată și faptele constatate în aceasta, au fost menținute prin decizia Curții de Apel Chişinău din 27.01.2016, bucurându-se de autoritatea lucrului judecat. Însă, nici această împrejurare nu a fost luată în calcul de către instanța de apel, deși instanța de fond a făcut referire la acest aspect.

Instanța de apel a ignorat cerințele art. 419 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, a dat o apreciere greșită probelor prezentate de acuzare și nu le-a apreciat multilateral și obiectiv.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și partea vătămată Maxim Gherasimenco, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate.

Instanța de apel nu a ținut cont că prin încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chişinău din 27.11.2014, s-a stabilit că „partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsată de către Palii Ion pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui

pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos”.

Încheierea nominalizată și faptele constatate în aceasta, au fost menținute prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016. Însă, nici această împrejurare nu a fost luată în calcul la emiterea deciziei instanței de apel, deși instanța de fond a făcut referire la acest aspect.

Instanța de apel a ignorat procedura de rejudecare și limitele acesteia.

În drept, recursul este fondat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.2. Avocata Tatiana Tampei a declarat recurs ordinar în numele părții vătămate Maxim Gherasimenco, în care solicită casarea deciziei adoptate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a relevat că instanța de apel a distorsionat situația de fapt, a pus la baza deciziei declarații contradictorii ale martorilor care nu au fost audiați în ședință de judecată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și când acesta este expus neclar. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 394 alin. (3) pct. 2) și 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a deciziei de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării, motivele pe care este întemeiată hotărârea

instanței cu privire la acțiunea civilă. În corespundere cu art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudicând cauza potrivit regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate, cât și a procesului-verbal al ședinței judiciare (v. 2, f.d. 142-159, pct. 4. din decizie):

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, nespecificând esența probelor scrise și ce confirmă sau infirmă acestea, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării în coroborate cu norme procesual-penale concrete;

b) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile părții vătămate Gherasimenco M., martorilor Pasat N., Iacob A., Chiriac V., Dodon I., Oprea V., Țurcan M., expertului Vicol A., probele scrise de la f.d. 41-43, 59 vol. 1, 219-238 vol. 2;

d) a concluzionat în partea descriptivă că inculpatul urmează a fi achitat deoarece: „...n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra **existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal...**”, însă, în dispozitivul deciziei s-a contrazis indicând că inculpatul se achită în baza altui temei: „**din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii**”;

e) în descriptiv a concluzionat divergent că: „**acțiunea civilă urmează a fi lăsată fără soluționare, reclamantul având dreptul de a înainta pretențiile date în ordinea procedurii civile, urmând să probeze că cheltuielile solicitate au fost suportate suplimentar...**”, în dispozitivul deciziei lipsind cu desăvârșire soluția cu privire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând

dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, de partea vătămată Gherasimenco Maxim și de avocata Tatiana Tampei, în numele părții vătămate Gherasimenco Maxim, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2017, în privința inculpatului Paliu Ion xxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 10 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun